

Безполучникове речення (закріплення теми)

Вправа «Радіопрограма»

Опис. Запропонована вправа демонструє, як безполучникові речення передаються за допомогою інтонації, а також показує, як інтонація може змінити емоційний посил під час промови, даючи великий простір для маніпулювання настроєм слухачів. Для виконання вправи потрібен диктофон (на більшості смартфонів диктофони вже є в додатках).

Учень має знати

- » смислові відношення між частинами безполучникового складного речення.

Учень має розуміти

- » як правильно ставити розділові знаки між частинами безполучникового складного речення, а також обгрунтовувати їх.

Учень має вміти

- » правильно будувати безполучникові складні речення з різними смисловими відношеннями між їх частинами;
- » правильно інтонувати безполучникові складні речення.

2. Визначте інтонацію, яка використовується в цих реченнях: переліку, протиставлення або пояснення.

Текст радіопроеграми. Варіант 1:

Доброго ранку, шановні радіослухачі. В ефірі програма «Веселий будильник» — ми починаємо. Будильник продзвонив, сусіди гомонять, ранок у розпалі. Подивіться уважно у вікно: сонечко вже вас вітає. Мерщій встаємо — і до справи. День варто починати в гарному настрої. Правильно почнете день — усе встигнете.

Переходимо до поточних новин. До уваги прихильників гурту ONUKA. Сьогоднішній концерт у нашому місті скасовано: співачка терміново вилетіла до Сполучених Штатів, щоб отримати чергову музичну нагороду. Придбали квитки — мусите їх замінити на іншу дату. І привітайте свою улюбленицю з нагородою — вона на це заслуговує.

Переходимо до блоку реклами, зустрінемося за кілька хвилин. Залишайтеся з нами — дізнаєтеся багато цікавого.

Текст радіопроеграми. Варіант 2:

Доброго ранку, шановні радіослухачі! В ефірі програма «Веселий будильник» — ми починаємо! Будильник продзвонив, сусіди гомонять, ранок у розпалі! Подивіться уважно у вікно: сонечко вже вас вітає? Мерщій встаємо — і до справи! День варто починати в гарному настрої! Правильно почнете день — все встигнете!

Переходимо до поточних новин. До уваги прихильників гурту ONUKA! Сьогоднішній концерт у нашому місті скасовано: співачка терміново вилетіла до Сполучених Штатів, щоб отримати чергову музичну нагороду. Придбали квитки? Мусите їх замінити на іншу дату! І привітайте свою улюбленицю з нагородою — вона на це заслуговує!

Переходимо до блоку реклами, зустрінемося за кілька хвилин! Залишайтеся з нами — дізнаєтеся багато цікавого!

ЗАПИТАЙТЕ. Чи відчули ви різницю між двома варіантами вашої радіопроеграми? У чому вона полягає? Яку би з цих програм ви захотіли послухати? (Варіанти відповідей: так, відчули; другий варіант жвавіший, покращує настрій, цікавіше слухати другий варіант, бо він не нудний.) Як саме, на ваш погляд, на нас можуть впливати радіо- й тележурналісти своєю інтонацією? (Варіанти відповідей: вони можуть змінювати наш настрій, наше ставлення до теми розмови.)

ПІДСУМУЙТЕ. Зараз ви змогли побачити не лише те, як безполучникові речення передаються інтонацією, а й те, як ви своєю інтонацією можете змінювати настрій слухачів. Пам'ятайте про такі маніпулятивні можливості інтонації, коли будете слухати радіо- й телепрограми. І щоразу, коли будете чути не нейтральну, а надмірно емоційну інтонацію, запитуйте себе: «Можливо, мене хочуть у чомусь переконати? У чому саме? Навіщо це може бути потрібно?»

ПРИМІТКА. Бажано, щоби кожен учень спробував себе в ролі радіоведучого, тому таке завдання може бути домашнім. Якщо ж виконувати його під час уроку, можна урізноманітнити вправу. Наприклад, створити групи по чотири особи. Розподілити ролі таким чином: перший — редактор, який може змінити текст радіопроеграми, включно зі знаками пунктуації, щоб самому відчути, як зміна знаків міняє емоційний та настроєвий фон промови; другий — радіоведучий, який начитує першу версію тексту; третій — радіоведучий, який начитує другу версію; четвертий — аудіоредактор, який редагує записані версії у програмі для редагування аудіо в телефоні (вирізає паузи, обмовки, затинання тощо).

Для приміток:

Урок 45

Безполучникове речення

Текст радіопроеграми. Варіант 1

Текст радіопроеграми. Варіант 2

Урок 45

Безполучникове речення

Текст радіопроеграми. Варіант 1

Доброго ранку, шановні радіослухачі. В ефірі програма «Веселий будильник» — ми починаємо. Будильник продзвонив, сусіди гомонять, ранок у розпалі. Подивіться уважно у вікно: сонечко вже вас вітає. Мерщій встаємо — і до справи. День варто починати в гарному настрої. Правильно почнете день — усе встигнете.

Переходимо до поточних новин. До уваги прихильників гурту ONUKA. Сьогоднішній концерт у нашому місті скасовано: співачка терміново вилетіла до Сполучених Штатів, щоб отримати чергову музичну нагороду. Придбали квитки — мусите їх замінити на іншу дату. І привітайте свою улюбленицю з нагородою — вона на це заслуговує.

Переходимо до блоку реклами, зустрінемося за кілька хвилин. Залишайтеся з нами — дізнаєтеся багато цікавого.

Текст радіопроеграми. Варіант 2

Доброго ранку, шановні радіослухачі! В ефірі програма «Веселий будильник» — ми починаємо! Будильник продзвонив, сусіди гомонять, ранок у розпалі! Подивіться уважно у вікно: сонечко вже вас вітає? Мерщій встаємо — і до справи! День варто починати в гарному настрої. Правильно почнете день — все встигнете!

Переходимо до поточних новин. До уваги прихильників гурту ONUKA! Сьогоднішній концерт у нашому місті скасовано: співачка терміново вилетіла до Сполучених Штатів, щоб отримати чергову музичну нагороду. Придбали квитки? Мусите їх замінити на іншу дату! І привітайте свою улюбленицю з нагородою — вона на це заслуговує!

Переходимо до блоку реклами, зустрінемося за кілька хвилин! Залишайтеся з нами — дізнаєтеся багато цікавого!

ДЖЕРЕЛА

1. Онлайн-мікрофон. Онлайн-програма для запису аудіофайлів [Електронний ресурс] // 123Apps/ — Б.р. — Режим доступу до ресурсу: <https://online-voice-recorder.com>.
2. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Олександр Авраменко. — К. : Грамота, 2017. — 160 с.

Для приміток:

АВТОРКА: Тетяна Матичак

Матеріали розроблені в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується IREX за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси. Використання матеріалів дозволене лише з некомерційною метою і за умови посилання на проєкт та IREX.